

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ

ІНДИВІДУАЛЬНА ПОДАТКОВА КОНСУЛЬТАЦІЯ

від 07.04.2021 р. № 1427/ПК/99-00-07-05-01-06

Державна податкова служба України розглянула Ваш запит про надання індивідуальної податкової консультації з питань застосування реєстраторів розрахункових операцій (далі – РРО), і в порядку ст. 52 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) повідомляє.

Згідно із зверненням ТОВ (далі – Підприємство) здійснює діяльність у сфері продажу виробів медичного призначення з застосуванням РРО через аптечні заклади.

Враховуючи зазначене, чи має право Підприємство не використовувати касові книги і книги обліку розрахункових операцій (далі - КОРО) та розрахункові квитанції (далі - РК) (питання 1)?

Правовідносини у цій сфері регулюються Кодексом, Законом України від 06 липня 1995 року № 265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (далі – Закон № 265).

Законом № 265 визначено правові засади застосування РРО у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг. Його дія поширюється на усіх суб'єктів господарювання, їх господарські одиниці та представників (уповноважених осіб) суб'єктів господарювання, які здійснюють розрахункові операції у готівковій та/або безготівковій формі.

Відповідно до Закону № 265, наказом Міністерства фінансів України від 14 червня 2016 року № 547 (далі - Наказ № 547) затверджено «Порядок реєстрації та застосування реєстраторів розрахункових операцій, що застосовуються для реєстрації розрахункових операцій за товари (послуги)» (далі – Порядок застосування РРО) та «Порядок реєстрації та ведення розрахункових книжок, книг обліку розрахункових операцій» (далі – Порядок ведення КОРО).

Пунктом 2 розділу III Наказу № 547 передбачено, що суб'єкт господарювання може прийняти рішення про те, що у випадках виходу з ладу РРО або відключення електроенергії проведення розрахункових операцій не здійснюється до моменту належного підключення резервного РРО або

включення електроенергії, про що зазначає у реєстраційній заяві. У такому випадку суб'єкт господарювання має право не реєструвати та не зберігати КОРО та розрахункові книжки. Для таких РРО, контролюючим органом за місцем реєстрації РРО, у реєстраційному посвідченні зазначається: «КОРО на цей РРО не реєструвалась. У випадках виходу з ладу РРО або відключення електроенергії проведення розрахункових операцій не здійснюється». Такі суб'єкти господарювання не мають права здійснювати розрахункові операції у разі виходу з ладу РРО або тимчасової відсутності електроенергії.

Відповідно до п. 1 глави 3 розділу II Порядку ведення КОРО скасування реєстрації КОРО на РРО здійснюється за заявою суб'єкта господарювання, зокрема у разі прийняття розпорядчого документа про те, що у випадку виходу з ладу РРО або відключення електроенергії проведення розрахункових операцій не здійснюється до моменту належного підключення резервного РРО або включення електроенергії, непридатності для використання тощо).

Заява про те, що у випадку виходу з ладу РРО або відключення електроенергії проведення розрахункових операцій не здійснюється до моменту належного підключення резервного РРО або включення електроенергії, непридатності для використання тощо) подається до контролюючого органу за місцем реєстрації такого РРО.

Таким чином, у разі прийняття суб'єктом господарювання розпорядчого документа про те, що у випадку виходу з ладу РРО або відключення електроенергії проведення розрахункових операцій не здійснюється, суб'єкт господарювання вправі скасувати реєстрацію КОРО до такого РРО, та не вести її з дати скасування.

Разом з тим, відповідно до п. 6 глави 4 розділу III Порядку ведення КОРО суб'єкт господарювання має забезпечити збереження щоденних фіскальних звітних чеків (щоденних «Z-звітів») в електронній формі протягом строку, визначеного п. 44.3 ст. 44 Кодексу.

Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління Національного банку України від 29.12.2017 № 148, розроблено відповідно до Закону України «Про Національний банк України» (далі – Положення № 148) і визначає порядок ведення касових операцій у національній валюті України юридичними особами (крім банків) та їх відокремленими підрозділами незалежно від організаційно-правової форми та форми власності (далі - підприємства), органами державної влади та органами місцевого самоврядування під час здійснення ними діяльності з виробництва, реалізації, придбання товарів чи іншої господарської діяльності (далі - установи), фізичними особами, які здійснюють підприємницьку діяльність (далі - фізичні особи - підприємці) (далі разом у тексті - суб'єкти господарювання), фізичними особами.

Пунктом 11 розділу II Положення № 148 передбачено, що готівка, що надходить до кас, оприбутковується у день одержання готівки в повній сумі.

Оприбуткуванням готівки у касах установ/підприємств та їх відокремлених підрозділів, які проводять готівкові розрахунки із застосуванням РРО та з оформленням їх касовими ордерами і веденням касової книги, є здійснення обліку готівки у повній сумі її фактичних надходжень у касовій книзі на підставі прибуткових касових ордерів.

Оприбуткуванням готівки в касах відокремлених підрозділів установ/підприємств, які проводять готівкові розрахунки із застосуванням РРО без ведення касової книги, є забезпечення зберігання щоденних фіскальних звітних чеків (щоденних Z-звітів) в електронній формі протягом строку, визначеного пунктом 44.3 статті 44 Податкового кодексу України і занесення інформації згідно з фіскальними звітними чеками/електронними фіскальними звітними чеками до відповідних книг обліку (КОРО - у разі її використання на період виходу з ладу РРО чи відключення електроенергії). Установа/підприємство визначає місце та спосіб зберігання відокремленими підрозділами щоденних фіскальних звітних чеків (щоденних Z-звітів) у електронній формі.

Крім того, п. 12 розділу II Положення № 148 визначено, що установа/підприємство на підставі цього Положення зобов'язане розробити та затвердити внутрішнім документом порядок оприбуткування готівки в касі установи/підприємства, у якому максимально врахувати особливості роботи як установи/підприємства, так і його відокремлених підрозділів [внутрішній трудовий розпорядок, режим роботи, графіки змінності, порядок та особливості здавання готівкової виручки (готівки) до банку]. Для відокремлених підрозділів установи/підприємства порядок оприбуткування готівки в касі встановлюється та доводиться внутрішніми документами установи/підприємства. Розроблений порядок повинен відповідати вимогам цього Положення та не суперечити законодавству України.

Установа/підприємство відповідно до вимог цього Положення зобов'язане визначити та затвердити внутрішнім документом місце та спосіб зберігання відокремленими підрозділами щоденних фіскальних звітних чеків (щоденних Z-звітів) у електронній формі, формат їх зберігання, який має забезпечувати візуальний перегляд щоденних Z-звітів представниками центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, а також відповідальну за зберігання цих чеків особу.

Враховуючи вищезазначене, відповідно до п. 11 та п. 12 розділу II Положення № 148 суб'єкт господарювання забезпечує зберігання щоденних фіскальних звітних чеків (щоденних «Z-звітів») в електронній формі протягом строку, визначеного пунктом 44.3 статті 44 Податкового кодексу України відповідно

до розробленого та затвердженого ним внутрішнім документом порядку оприбуткування готівки в касі установи/підприємства.

Окремо зазначаємо, що Положення № 148 не визначає формат збереження щоденних фіскальних звітних чеків (щоденних «Z-звітів») в електронній формі. Таким чином суб'єкт господарювання має право зберігати фіскальні звітні чеки (щоденні «Z-звіти») в електронній формі у будь-якому форматі, що не суперечить діючому законодавству.

У випадку відключення електроенергії більш ніж на 24 години, яким документом оформлюється оприбуткування готівки за цей день (в разі відсутності/не використання касової книги або КОРО) та як оприбуткувати готівку в день поломки РРО (питання 2)?

У разі відключення електроенергії більш ніж на 24 години оприбуткування готівки за цей день (в разі відсутності/не використання касової книги або КОРО) має бути проведене суб'єктом господарювання згідно з розробленим та затвердженим внутрішнім документом порядком оприбуткування готівки в касі установи/підприємства, у якому максимально враховано особливості роботи як установи/підприємства, так і його відокремлених підрозділів [внутрішній трудовий розпорядок, режим роботи, графіки змінності, порядок та особливості здавання готівкової виручки (готівки) до банку]. Для відокремлених підрозділів установи/підприємства порядок оприбуткування готівки в касі встановлюється та доводиться внутрішніми документами установи/підприємства. Розроблений порядок повинен відповідати вимогам цього Положення та не суперечити законодавству України (п. 12 Положення № 148).

Щодо складання акту про відключення електроенергії на торговому об'єкті (питання 3).

Отримання довідки від постачальника електроенергії про відключення енергопостачання, якщо відключення було зовнішнім, чинним законодавством не передбачено.

Складання довідки (акту) про відсутність електроенергії, якщо відключення було внутрішнім, для підтвердження використання резервного РРО, законодавством не передбачено.

Які дії має вчинити суб'єкт господарювання у разі поломки РРО більше ніж на 24 години та використання резервного РРО (питання 4)?

Відповідно до п. 10 розділу III Наказу № 547 якщо на період виходу з ладу РРО або в разі відключення електроенергії розрахункові операції проводяться з використанням КОРО та РК, після встановлення відремонтованого (резервного) РРО або відновлення постачання електроенергії необхідно провести через РРО суми розрахунків за час роботи з використанням розрахункової книжки, а також відповідно до контрольної стрічки (у випадку

обнулення оперативної пам'яті) - за час роботи, що передував виходу РРО з ладу або відключенню електроенергії, окремо за кожною ставкою податку на додану вартість, акцизного податку або іншого податку (збору), після чого слід виконати Z-звіт. За потреби виконується операція «службове внесення» на суму готівки, що зберігається на місці проведення розрахунків.

Враховуючи зазначене, у разі, якщо на місці проведення розрахунків РРО вийшов з ладу, то при підключенні та використанні резервного РРО перед початком роботи необхідно виконати операцію «службове внесення» у резервний РРО на суму готівки, що зберігається на місці проведення розрахунків.

Чи необхідно реєструвати КОРО на резервний РРО, у разі якщо Підприємство відмовилось від використання КОРО (питання 5)?

Якщо Підприємство відповідно до Пунктом 2 розділу III Наказу № 547 та п. 1 глави 3 розділу II Порядку ведення КОРО прийняло рішення про те, що у випадках виходу з ладу РРО або відключення електроенергії проведення розрахункових операцій не здійснюється до моменту належного підключення резервного РРО або включення електроенергії, то і до резервного РРО можливо не реєструвати КОРО.

Якщо РРО вийшов з ладу більш ніж на 72 години і не підлягає ремонту як оформити оприбуткування готівки на господарському об'єкті (у разі відсутності/невикористання касової книги або КОРО) (питання 6)?

У разі, якщо РРО вийшов з ладу більш ніж на 72 години і не підлягає ремонту, оприбуткування готівки за цей день (в разі відсутності/не використання касової книги або КОРО) має бути проведене суб'єктом господарювання згідно з розробленим порядком оприбуткування готівки в касі установи/підприємства, затвердженим внутрішнім документом.

Враховуючи зазначене, для відокремлених підрозділів, підприємство має самостійно розробити порядок оприбуткування готівки в касі та довести його внутрішнім документам підприємства. Розроблений порядок повинен відповідати вимогам цього Положення № 148 та не суперечити законодавству України відповідно до п. 12 Положення № 148.

У випадку відсутності резервного РРО, а також КОРО і касової книги яким чином оформлюється оприбуткування готівки на господарському об'єкті (питання 7)?

Якщо на господарському об'єкті вийшов з ладу РРО, та відсутній резервний РРО, а також КОРО і касова книга, у такому випадку оприбуткування готівки здійснюється відповідно до розробленого порядку оприбуткування готівки, доведеного внутрішнім документом такого підприємства (п. 12 Положення №148).

У відповідності до пункту 52.2 статті 52 ПКУ податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію та діє в межах законодавства яке було чинним на момент надання такої консультації.